

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

DO
MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
DLA DZIAŁKI 1869/4 OBREBU SERPELICE W GMINIE SARNAKI

Zamawiający: **Urząd Gminy Sarnaki**
B. Joselewicza 3
08-220 Sarnaki
tel.: (83) 359 91 98
e-mail: gmina@sarnaki.pl

Wykonawca: **Maciej Cmoch**
Klonowa 5,
08-110 Siedlce
Tel.: 510 301 296
e-mail: maciejcmoch@interia.pl

Siedlce
luty 2026

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
1.1. PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA.....	3
1.2. CEL I ZAKRES PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	3
1.3. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	5
1.4. POWIĄZANIA ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	7
1.5. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU OPRACOWANIA.....	7
2. ROZPOZNANIE, CHARAKTERYSTYKA, JAKOŚĆ ORAZ FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA.....	8
2.1. POŁOŻENIE ADMINISTRACYJNE I EWIDENCJA GRUNTÓW.....	8
2.2. SIEĆ OSADNICZA I DEMOGRAFIA.....	8
2.3. UŻYTKOWANIE GRUNTÓW.....	8
2.4. POŁOŻENIE FIZYCZNOGEOGRAFICZNE I RZEŻBA TERENU.....	8
2.5. BUDOWA GEOLOGICZNA.....	9
2.5.1. UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN ORAZ OBSZARY I TERENY GÓRNICZE.....	10
2.5.2. OSUWISKA I TERENY ZAGROŻONE RUCHAMI MASOWYMI.....	10
2.6. GLEBY I ROLNICTWO.....	10
2.7. WODY POWIERZCHNIOWE.....	11
2.8. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ.....	11
2.9. WODY PODZIEMNE.....	11
2.10. WARUNKI KLIMATYCZNE.....	12
2.11. POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	12
2.12. KLIMAT AKUSTYCZNY.....	13
2.13. PROMIENIOWANIE ELEKTROMAGNETYCZNE.....	13
2.14. LASY I SZATA ROŚLINNA.....	13
2.15. FAUNA.....	14
2.16. WALORY KRAJOBRAZOWE.....	14
2.17. OBSZARY I OBIEKTY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	20
2.18. KORYTARZE EKOLOGICZNE.....	21
3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI ZAPISÓW PROJEKTU ZMIANY PLANU.....	21
4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY.....	22
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA ZMIANY PLANU ORAZ SPOSOBY W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	22
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ ZMIANY PLANU NA ŚRODOWISKO.....	26
6.1. ODDZIAŁYWANIA NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	27
6.2. ODDZIAŁYWANIA NA WODY PODZIEMNE I POWIERZCHNIOWE.....	28
6.3. ODDZIAŁYWANIA NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE.....	28
6.4. ODDZIAŁYWANIA NA KLIMAT.....	28
6.5. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT AKUSTYCZNY.....	28
6.6. ODDZIAŁYWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH.....	29
6.7. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ, SZATĘ ROŚLINNĄ I FAUNĘ.....	29
6.8. ODDZIAŁYWANIE NA OBSZARY I OBIEKTY CHRONIONE.....	29
6.9. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	29
6.10. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE.....	29
6.11. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI.....	30

6.12. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE.....	30
7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	30
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU.....	30
9. MOŻLIWE DZIAŁANIA MINIMALIZUJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO BĄDŹ KOMPENSACJA PRZYRODNICZA TYCH ODDZIAŁYWAŃ.....	30
10. PROPOZYCJĘ DOTYCZĄCĄ PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU.....	32
11. STRESZCZENIE.....	33
12. MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	34

1. Wstęp

1.1. Podstawy formalno-prawne opracowania

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana dla sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (zwany dalej również jako miejscowy plan lub MPZP) dla działki 1869/4 w obrębie Serpelice i wynika z uchwały Rady Gminy w Sarnakach z dnia 17.06.2025.

Dla terenu objętego planem Gmina Sarnaki posiada miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przyjęty uchwałą Rady Gminy Sarnaki nr X/53/2003 z dnia 3 grudnia 2003 r. opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego Nr 14 z dnia 22 stycznia 2004 r. poz. 497. Obowiązujący plan, na działce o nr ewid. 1869/4 w obrębie Serpelice, ustala przeznaczenie: ZL – tereny lasów i zadrzewień.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 1869/4 w obrębie Serpelice opracowywany jest na potrzeby realizacji inwestycji pn. „Budowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Serpelicach” zlokalizowanej na działce nr ewid. 1869/4 w miejscowości Serpelice. Przeznaczenie przedmiotowego terenu w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie jest zgodne ze sposobem obecnego i przewidywanego użytkowania działki.

Jak wskazano w art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.) w celu ustalenia przeznaczenia terenów oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy Rada Gminy podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lub jego zmiany. Uchwała o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego rozpoczęła procedurę planistyczną, zmierzającą do uregulowania zasad zagospodarowania przestrzennego na danym terenie w formie aktu prawa miejscowego.

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mówi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094). Przez strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko rozumie się (zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 14 wyżej wymienionej ustawy) postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu, obejmujące w szczególności:

- a) uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- b) sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- c) uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- d) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Przeprowadzenie strategicznej oceny dla planów zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 pkt 1 wyżej wymienionej ustawy.

1.2. Cel i zakres prognozy oddziaływania na środowisko

Podstawowymi celami opracowania są:

- Określenie dotychczasowego stanu oraz funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego na obszarze objętym projektem miejscowego planem zagospodarowania przestrzennego;
- Identyfikacja, charakterystyka oraz ocena potencjalnych oddziaływań na elementy środowiska, wynikających z realizacji ustaleń projektu miejscowego planem zagospodarowania przestrzennego;
- Zaproponowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie oraz ograniczenie potencjalnych negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą być rezultatem realizacji zapisów MPZP.

Zakres niniejszego opracowania jest zgodny z art. 51 ust. 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094):

- 1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
 - f) oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnianiu wymagań, o których mowa w art. 74a ust 2, stanowiące załącznik do prognozy;
 - g) datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;
- 2) określa, analizuje i ocenia:
- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnio-terminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny

prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 53 wyżej wymienionej ustawy zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z właściwymi organami, które wymienione są w art. 57 i art. 58:

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie, pismo nr WOOS-II.411.30.2026.JDR z dnia 10 lutego 2026 r.,
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Łosicach, pismo nr ZNS.7040.2.1.2026 z dnia 4 lutego 2026 r.

1.3. Zawartość i główne cele zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Działka o nr ewid. 1869/4 położona w obrębie Serpelice stanowi własność Gminy Serpelice. Na działce zlokalizowana jest funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków. Grunty leśne zajmują ok. 25 % pola powierzchni działki. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 1869/4 w obrębie Serpelice opracowywany jest na potrzeby realizacji inwestycji pn. „Budowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Serpelicach”.

Zakres inwestycji objętej niniejszym opracowaniem obejmuje realizację następujących zadań przedstawionych na załączniku graficznym:

2.1 Budowa obiektów na terenie oczyszczalni ścieków:

- zbiornik uśredniający ścieków ob. A
- wiata na przyczepy na osad ob. Nr B
- Wiata na osad obiekt nr C
- Agregat prądotwórczy z wiatą ob. Nr D
- Studnia rozprężna ścieków surowych ob. Sr

2.2 Remont obiektów

- Budynek socjalno- techniczny ob. Nr 1

2.3 Adaptacja następujących obiektów

- istniejąca komora zagęszczania osadu ob. Nr 3, adaptacja zbiornika wyrównawczego,
- istniejąca komora stabilizacji osadu ob. Nr 4, adaptacja zbiornika osadu,
- Istniejąca pompownia lokalna ob. Nr 8, adaptacja komory napowietrzania ścieków dowożonych,
- istniejąca komora pomiarowa ścieków oczyszczonych ob. Nr 11, adaptacja komory zasuw,
- istniejące pomieszczenie sito – piaskownika ob. Nr 12, adaptacja pomieszczenia DAIMAD,
- istniejące pomieszczenie stacji odwadniania osadu ob. Nr 13, adaptacja budynku pompowni „P-2”

Ponad to należy wykonać:

- Utwardzenia terenu przy projektowanych obiektach z kostki betonowej gr. 8,0 cm na podbudowie,
- Ogrodzenie terenu z systemowych przęsł, na podmurówce betonowej. Wysokość ogrodzenia min. 1,5 m. Brama wjazdowa o wym. Min. 4,0 m, furtka o min. szerokości 0,9 m.
- Wewnętrzne okablowanie elektryczne i sygnałowe oczyszczalni;
- Instalacje technologiczne ściekowe i osadowe – w obrębie oczyszczalni – pomiędzy poszczególnymi elementami oczyszczalni.

3. Dane ogólne projektowanych obiektów oczyszczalni ścieków

Zbiornik uśredniający ścieków ob. A

Rzędna posadowienia zbiornika: - 2,70 m tj. 125,55 m n.p.m.

Szerokość obiektu - 7,25 m

Długość obiektu - 5,20 m

Wysokość obiektu (nad poziomem terenu) - 1,80 m

Głębokość obiektu - 4,0 m

Kubatura obiektu (część nadziemna i podziemna) - $V=169,65 \text{ m}^3$

Wiatła na przyczepy na osad ob. Nr B

Rzędna $\pm 0,00$: - +0,05m t. 128,28 m n.p.m.

Szerokość obiektu - 9,0 m

Długość obiektu - 6,0 m

Wysokość obiektu (nad poziomem terenu) - 4,93 m

Wiatła na osad obiekt nr C

Rzędna $\pm 0,00$: - +0,05m t. 128,30 m n.p.m.

Szerokość obiektu - 4,33 m

Długość obiektu - 5,78 m

Wysokość obiektu (nad poziomem terenu) - 4,62 m

Agregat prądotwórczy z wiatłą ob. Nr D

Płyta fundamentowa o wymiarach 2x4 m gr. płyty 0,2 m

Rzędna $\pm 0,00$: - +0,05m t. 128,40 m n.p.m.

Wysokość obiektu (wiatły) - 2,77 m

Studnia rozprężna ścieków surowych ob. Sr

Średnica zew. - 1,5 m

Głębokość studni - 1,7 m

Uwaga:

Rzędne posadowienia zbiorników należy ostatecznie zweryfikować z projektem technicznym technologicznym.

4 Lokalizacja, przeznaczenie działki oraz usytuowanie obiektów na działce

Obiekt zlokalizowany zostanie na terenie miejscowości Serpelice, gmina Sarnaki w powiecie łosickim na działce o nr id. 141005_2.0030.1869/4.

Projektowane obiekty znajdują się w następujących odległościach od przyległych działek:

Obiekt nr A

8,20 m od granicy działki nr 247 (droga gminna) opracowania A-B, nieprzekraczalna linia zabudowy 6,0 m, 21,55 m od granicy działki nr 248/2, granica opracowania A-C,

Obiekt nr B

6,38 m od granicy działki nr 247 (droga gminna) opracowania A-B, nieprzekraczalna linia zabudowy 6,0 m, 6,67 m od granicy opracowania A-D,

Obiekt nr C

4,43 m od granicy działki nr 247 (droga gminna) opracowania A-B, nieprzekraczalna linia zabudowy 6,0 m, 6,68 m od granicy działki nr 248/2, granica opracowania A-C,

Obiekt nr D

12,25 m od granicy działki nr 247 (droga gminna) opracowania A-B, nieprzekraczalna linia zabudowy 6,0 m, 6,78 m od granicy opracowania A-D,

Obiekty do rozbiórki

Działka jest zabudowana obiektami i budynkami technologicznymi, część przeznaczona jest do rozbiórki i demontażu:

- budynek sita bębnowego, ob. nr 5. obiekt znajduje się nad komorami nr 4 i 3,
- zadaszenie nad pojemnikami na skratki, ob. nr 6,
- taca najazdowa, ob. nr 7,
- filtr powietrza odlotowego, ob. nr 14 (demontaż),
- zbiornik podciśnieniowy, ob. nr 15,

5 Ukształtowanie terenu i układ zieleni

Obszar będący przedmiotem opracowania jest aktualnie w pełni zagospodarowany, na działce znajduje się zieleń niska i wysoka, do istniejących obiektów prowadzą utwardzenia (nawierzchnie asfaltowa). Istniejące reaktory są wyniesione ponad istniejący teren i oskarpowane. Rzędna istniejącego i projektowanego terenu wynosi 128,25 m n.p.m. W związku z realizacją nowych obiektów oczyszczalni ścieków, istniejące utwardzenia zostaną częściowo usunięte. Likwidacji będą poddane skarpy w rejonie projektowanych obiektów nr A i B. W ramach realizacji prac przewidziane jest wykonanie nowych utwardzeń do projektowanych obiektów, uporządkowaniu podlegać będzie istniejąca zieleń. Drzewa kolidujące z planowanymi pracami należy wyciąć, po uprzednim uzyskaniu pozwolenia na ich wycinkę.

1.4. Powiązania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego z innymi dokumentami

Omawiany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego ma zasięg lokalny i dotyczy jedynie jednej działki. Powiązania projektu MPZP słabną wraz z poziomem administracyjnym, dla którego sporządzono dokumenty. Projekt MPZP jest w silnym powiązaniu z dokumentami na poziomie gminy, a w słabszym powiązaniu z dokumentami na poziomie województwa.

Dokumenty na poziomie gminy

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Sarnaki (uchwała nr X/53/2003 z dnia 3 grudnia 2003r)
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sarnaki (uchwała nr XXVII/176/2002 z dnia 8 sierpnia 2002 roku)

Dokumenty na poziomie województwa

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego (Uchwała nr 22/18 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 19 grudnia 2018 r.)
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030 (Uchwała nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z 24 maja 2022 r)

1.5. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu opracowania

Głównym celem opracowania jest prognostyczna ocena potencjalnego oddziaływania skutków realizacji projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania dla działki 1869/4 na środowisko oraz warunki życia mieszkańców. Przy sporządzaniu prognozy zastosowano metody indukcyjno-opisowe, graficzne, analogii środowiskowej, analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, identyfikacje i wartościowanie skutków przewidywanych zmian w środowisku oraz analizy kartograficzne. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą obszaru objętego projektem MPZP i jego bezpośredniego sąsiedztwa (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy skutków jakie mogą przynieść przedsięwzięcia wynikające z realizacji zapisów projektu miejscowego planu. Zakres prac nad prognozą został dostosowany do charakteru projektu miejscowego planu oraz skali i stopnia szczegółowości tego projektu.

Wpływ realizacji zapisów projektu miejscowego planu na stan środowiska przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu

zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań zmiany miejscowego planu na środowisko. Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko opracowano na podstawie dostępnych materiałów źródłowych (materiały źródłowe).

2. Rozpoznanie, charakterystyka, jakość oraz funkcjonowanie środowiska

2.1. Położenie administracyjne i ewidencja gruntów

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w Serpelicach, w gminie Sarnaki – powiat łosicki, województwo mazowieckie. Działka 1869/4 obrębu Serpelice otoczona jest lasem i w MPZP oznaczona jest jako tereny lasów i zadrzewień (ZL), mimo że na jej terenie funkcjonuje już oczyszczalnia ścieków. Odległość od zwartej zabudowy wsi wynosi ok. 500 m.

2.2. Sieć osadnicza i demografia

Serpelice zamieszkuje 290 osób (dane GUS z roku 2021), zaś całą gminę Sarnaki 4000 osób (dane GUS z roku 2025). Serpelice mają charakter ulicówki z drogą główną i biegnącą równolegle do niej drogą podporządkowaną. Serpelice stanowią lokalny ośrodek wypoczynkowy z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną. Teren opracowania znajduje się ok. 500 metrów od zwartej zabudowy wsi.

2.3. Użytkowanie gruntów

Obszar będący przedmiotem opracowania jest aktualnie w pełni zagospodarowany, na działce znajduje się zieleń niska i wysoka, do istniejących obiektów prowadzą utwardzenia (nawierzchnie asfaltowa). Na terenie działki znajdują się trzy budynki oraz dwa stawy. Działkę otaczają lasy i zadrzewienia. Na działce zlokalizowana jest funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków. Grunty leśne zajmują ok. 25 % pola powierzchni działki.

Wiodącą funkcję w gminie Sarnaki pełni rolnictwo, co jest szczególnie widoczne w strukturze użytkowania terenu. Grunty rolne stanowią niespełna 50% powierzchni gminy, z czego dominujący udział mają grunty orne stanowiące ok. 31% powierzchni gminy. Gminę cechuje także rozwinięta infrastruktura turystyczna i duża lesistość sięgająca prawie 45% udziału w powierzchni gminy.

Tabela 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Sarnaki na podstawie materiałów analitycznych z 2021 roku do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego.

Grupa użytków	Rodzaj użytku gruntowego	Oznaczenie	Pow. (ha)	Udział (%)
Użytki rolne	Grunty orne		6137	31,08
	Użytki zielone		2079	10,53
	Grunty pod stawami		4	0,02
	Grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych		299	1,51
	Sady		797	4,04
	Użytki rolne razem		8,718	55,39
Grunty leśne	Lasy		8867	44,90
Grunty zabudowane i zurbanizowane	Tereny mieszkaniowe		92	0,47
	Tereny przemysłowe		21	0,11
	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		14	0,07
	Tereny komunikacyjne		533	2,70
	Grunty zabudowane i zurbanizowane razem		703	3,56
Grunty pod wodami	Powierzchniowe płynące i stojące		300	1,52

2.4. Położenie fizycznogeograficzne i rzeźba terenu

Zdecydowana większość obszaru gminy Sarnaki położona jest na Wysoczyźnie Siedleckiej oraz Równinie Łukowskiej, będącymi częścią subregionu Niziny Południowopodlaskiej. Jedynie północna część, obejmująca dolinę rzeki Bug, znajduje się w obrębie Podlaskiego Przelomu Bugu.

Wysoczyzna Siedlecka ma charakter falistej wysoczyzny morenowej o urozmaiconej powierzchni, której powstanie wiąże się z maksymalnym zasięgiem zlodowacenia Warty. Porozcinana jest siecią głęboko wciętych dolin, którymi płyną rzeki Toczna z licznymi bocznymi dopływami oraz rzeka Sarenka. Rzędne powierzchni wysoczyzny wahają się przeważnie w przedziale: 150 — 170 m n.p.m., a największe deniwelacje terenu dochodzące do 60 m, występują między przełomowym odcinkiem doliny Bugu przecinającej strefę moren czołowych stadialu Warty a wysoczyzną.

Podlaski Przełom Bugu obejmuje dolinę rzeki Bug. W obszarze gminy są to tereny płaskie, podmokłe, budowane przez rzeczne osady holoceni (piaski, mulki z przewarstwieniami namulów organiczno-mineralnych).

2.5. Budowa geologiczna

Na terenie działki 1869/4 występują piaski i mulki rzeczne tarasów zalewowych (2,0-5,0 m n.p. rzeki). Ich genezą są osady rzeczne (fluwialne, aluwialne). Poniżej przedstawiono opis budowy geologicznej dla całej gminy na podstawie materiałów analitycznych do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z 2023 roku.

Gmina Sarnaki jest położona na tzw. wschodnioeuropejskiej płycie prekambryjskiej. Krystaliczne podłoże zalega tu stosunkowo płytko - do głębokości 2000 m. Na podłożu krystalicznym leżą osady młodszych okresów geologicznych. Teren ten leży na północno- wschodnim obrzeżu morza górnokredowego oraz trzeciorzędowych zalewów morskich. Osady kredy na tym terenie mają miąższość ok. 200 m. Osady trzeciorzędowe wykształcone są w postaci pliocenijskich ilów szarych, mioceńskich piasków i ilów z wkładkami węgla brunatnego oraz oligocenijskich piasków glaukonitowych i piasków z wkładkami ilów. Ponad osadami pliocenu występują utwory czwartorzędowe których miąższość dochodzi do 140 m. Fizjografia tego terenu została ukształtowana w okresie zlodowaceń plejstoceńskich oraz w mniejszym stopniu w późniejszym okresie poprzez działania erozyjne rzeki Bug w północnej części gminy, a także mniejszych cieków. Ostatni lądolód dotarł na ten teren w okresie stadialu Warty. W okresie późniejszym, po ustąpieniu lodowca, następowało wypełnianie dolin i obniżeń terenu, głównie torfami i namułami.

Głównymi jednostkami geomorfologicznymi są tu: obniżenia powytopiskowe, moreny czołowe, sandry, kemy i tarasy kemowe oraz dolina Bugu. Obniżenia powytopiskowe są wypełnione głównie piaskami drobnoziarnistymi, mulkami oraz namułami organicznymi w stropie. Pomiędzy obniżeniami występują często rygle (progi) zbudowane z piasków ze żwirem lub gliny zwałowej. Tarasy kemowe towarzyszą obniżeniom powytopiskowym. Zbudowane są głównie z piasków różnoziarnistych z przewarstwieniami mulków. Tarasy kemowe występują także w dolinie Bugu. Większą część gminy zajmują moreny czołowe. Zbudowane są one z utworów piaszczysto-żwirowych z licznymi otoczkami. W ich obrębie występują niewielkie płyty zbudowane z glin zwałowych. W rejonie miejscowości Litewniki Nowe występują utwory zastoiskowe, a nawet gytia. W tym rejonie występują również utwory kredy trzeciorzędowej o głębokości ponad 3 m. Koło Chlebczyna, pomiędzy ciągami czołowo- morenowymi, występuje obniżenie prawdopodobnie częściowo o charakterze wytopiskowym. Budują je piaski i żwiry zwałowe, mulki oraz aluwia i namuły organiczne w stropie. Strefy moren czołowych stanowią przyszłościowe obszary do poszukiwań złóż kruszywa, zwłaszcza w rejonie wsi Horoszki Duże, Serpelice, Borsuki, Rzewuszki, Chlebczyn.

W dolinie Bugu występują tarasy rzeczne: taras wysoki rzeki roztokowej, taras madowy rzeki meandrującej oraz taras współczesny rzeki dzikiej. W rejonie Serpelic, w zakolu doliny, część tarasu przylegająca do wysoczyzny jest zabagniona. W stropie występują grunty organiczne. W rejonie Kol. Zabuże na powierzchni tarasu występują rynnowe obniżenia, będące śladami koryt plejstoceńskiej rzeki roztokowej. Charakterystycznym rysem plejstoceńskiego tarasu jest liczne występowanie wydmy na jego powierzchni. Taras madowy zachowany jest w rejonie Borsuk i Kol. Zabuże Wbudowany jest on z piasków różnoziarnistych oraz mad gliniastych w stropie. Na obszarze gminy powszechnie występują utwory eoliczne. Są to głównie piaski drobno i średnioziarniste uformowane w wydmy lub pola piasków przewianych.

O rozwoju przestrzennym obszaru, z przyrodniczego punktu widzenia, zwykle decydują takie czynniki, jak: uwarunkowania geologiczno-inżynierskie (nośność gruntu, poziom zalegania wód gruntowych), uwarunkowania klimatyczne, konfiguracja terenu, formy pokrycia terenu oraz zasoby i walory środowiska przyrodniczego. Czynniki te stwarzają preferencje i ograniczenia dla różnych form zagospodarowania i użytkowania terenów. Ich układ na obszarze gminy jest zróżnicowany i występują tu zarówno tereny o

korzystnych dla zabudowy warunkach (obszary wierzchowinowe), jak i takie, na których zabudowa nie napotka sprzyjających warunków (dna dolin rzecznych), a także tereny wymagające ochrony (obszary podmokłe).

Terenami korzystnymi dla zabudowy cechują się obszary pokryte gruntami nośnymi położonymi na obszarach wysoczyznowych oraz wyższych tarasach nadzalewowych w dolinie rzeki Bug. W dolinie rzeki Bug, z uwagi na duże walory przyrodnicze, tereny przydatne do zabudowy powinny być ograniczone do terenów znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych miejscowości: Borsuki, Serpelice, Klepaczew, Sarnaki.

Niekorzystne warunki geologiczne dla lokalizacji zabudowy występują w obniżeniach powypiskowych zajętych przez doliny rzek: Czyżówki, Rozwadki, Sarenki i Chlebczanki, które tworzą przede wszystkim torfy niskie, namuły torfiaste oraz piaski i mulki (mady) rzeczne. Tereny te pokryte są nienośnymi gruntami organicznymi oraz słabonośnymi osadami rzecznyymi o skrajnie niekorzystnych warunkach wilgotnościowych.

Wśród utworów powierzchniowych na terenie gminy Sarnaki wyróżnia się:

- piaski i żwiry sandrowe, zajmujące największą powierzchnię, koncentracje których obserwuje się w środkowej i południowo wschodniej części gminy (okolice miejscowości Serpelice, Borsuki, Horoszki Małe, Horoszki Duże, Klepaczew, Stare Litewniki, Zabuie, Rozwadów i Hołowczyce Kolonia);
- gliny zwałowe, ich zwietrzeliny oraz piaski i iwiry lodowcowe skupiające się w zachodniej, środkowej i południowej części gminy (Chlebczyn, Rzewuszki, Grzybów, Chybów, Stare Mierzvice, Bonin, Bonin Ogródki);
- iły, mulki i piaski zastoiskowe (Sarnaki, Grzybów, Chybów, Płosków i Płosków Kolonia);
- żwiry, piaski, głązy i gliny moren czołowych (Hołowczyce, Nowe Litewniki);
- gliny i piaski z rumoszami, soliflukcyjno — deluwialne (ok. Zabuża);
- piaski, żwiry i mulki rzeczne (dolina rzeki Bug w sołectwie Zabuże);
- piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły (dolina rzeki Bug, dolina rzeki Sarenki Chlebczanki i Czyżówki w pobliżu miejscowości Horoszki Duże);
- piaski eoliczne, lokalnie w wydmach (ok. miejscowości Bużka i Mierzvice Kolonia).

2.5.1. Udokumentowane złoża kopalin oraz obszary i tereny górnicze

Wg danych przestrzennych systemu MIDAS Centralnej Bazy Danych Geologicznych (CBDG) Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego PIG-PIB w granicach obszaru objętego opracowaniem nie figurowały udokumentowane złoża, kopalnie oraz obszary perspektywiczne. W gminie Sarnaki najbliższe położone złożo (Piaski i żwiry) oraz obszar i teren górniczy znajdują się w Horoszkach Dużych (5 km w linii prostej).

2.5.2. Osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi

Na działce 1869/4 podobnie jak w całej gminie Sarnaki nie znajdują się obszary osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi.

2.6. Gleby i rolnictwo

Na terenie działki 1869/4 występują gleby leśne torfowe i murszowo torfowe na piaskach luźnych. Poniżej przedstawiono opis glebowy dla całej gminy na podstawie materiałów analitycznych do zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego z 2023 roku.

W granicach gminy Sarnaki zdecydowanie przeważają gleby średniej i słabej jakości. Przeważają gleby V i VI klasy bonitacji. Na ogół nie tworzą one zwartych kompleksów, lecz mozaikę z glebami lepszymi. Na niektórych terenach - zwłaszcza we wschodniej i północnej części gminy - gleby słabsze wyraźnie przeważają. Są one zróżnicowane pod względem typów, co uwarunkowane jest budową geologiczną

podłoża, a także lokalnymi warunkami hydrobiologicznymi. Generalnie dominują gleby bielcowe wykształcone na piaskach, piaskach gliniastych oraz na glinach. Są to gleby o odczynie kwaśnym, ubogie w składniki pokarmowe, powstałe z utworów pochodzenia lodowcowego i wodno- lodowcowego.

Pokrywa glebowa wykazuje przestrzenne zróżnicowanie na terenie gminy. Na wysoczyznach wytworzyły się na piaskach glinowych, glinach zwałowych i pyłach — gleby bielcowe i pseudobielcowe, miejscami zwłaszcza w strefie przełomowej w okolicach miejscowości wsi Litewniki Nowe, kamieniste z obecnością wielkich głazów granitowych. Z obszarem wysoczyznowym ciągnącym się pasem wzdłuż miejscowości Grzybów — Sarnaki — Chlebczyn związane jest występowanie gleb najwyższej jakości I — IV piaszczysto-gliniastych wykorzystywanych pod intensywne uprawy sadowniczo-ogrodnicze. Drugi kompleks dobrych gleb wytworzonych na podłożu pylastym występuje w rejonie miejscowości Zabuze, gdzie koncentrują się gleby wysokich klas bonitacyjnych I-IV.

W dolinach rzek oraz suchych dolinach strefy przykrawędziowej wytworzyły się gleby murszowo-mineralne, murszowo-torfowe, torfowe i czarne ziemie torfowe.

Gleby występujące na terenie gminy Sarnaki, cechują się dużą podatnością na suszę. Na terenie gminy zdecydowanie przeważają gleby bardzo podatne i podatne na suszę, które występują niemalże w każdej części gminy, obejmując przeważającą powierzchnię gminy.

2.7. Wody powierzchniowe

Na terenie działki 1869/4 występują wody powierzchniowe w postaci dwóch stawów biogennych istniejącej oczyszczalni ścieków o łącznej powierzchni ok. 0,5 ha. Rzeka Bug znajduje się ok. 1 km w linii prostej od działki, jednak działka znajduje się poza obszarem narażonym na wystąpienie powodzi.

Gmina Sarnaki, położona jest w dorzeczu środkowego Bugu. Jest uboga w wody powierzchniowe. Gmina znajduje się w zasięgu 3 zlewni, a mianowicie w zlewni rzeki Sarenki (odwadnia środkową i zachodnią część gminy wraz ze swoimi dopływami tj. rzeką Rozwadówką i Chlebczanką), w zlewni Czyżówki południowo - wschodnia część gminy) oraz w zlewni Toczna (niewielki fragment południowej części gminy).

Na terenie gminy Sarnaki, znajduje się 12 JCWP (Jednolitych Części Wód Powierzchniowych). Stan wszystkich JCWP jest zły.

2.8. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Zgodnie z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478) przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Bazując na Mapach zagrożenia powodziowego (MZP), udostępnionych w usłudze WMS w ramach "Informatycznego Systemu Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami" (ISOK) stwierdzono, że w obszarze objętym opracowaniem nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

2.9. Wody podziemne

Obszar gminy Sarnaki znajduje się w obrębie dwóch obszarów JCWPd (Jednolite Części Wód Podziemnych), a mianowicie JCWPd nr PLGW20055 (większa część gminy) oraz JCWPd nr PLGW200067. Działka nr 1869/4 znajduje się nad PLGW2055. Jest to jednostka objęta monitoringiem w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem monitoringu jakości wód podziemnych jest dostarczenie informacji o stanie chemicznym wód podziemnych, śledzenie jego zmian oraz sygnalizacja zagrożeń w skali kraju, na potrzeby zarządzania zasobami wód podziemnych i oceny skuteczności

podejmowanych działań ochronnych. Monitoring jednostki nr 55 został przeprowadzony w roku 2019. Stan wód – zarówno chemiczny jak i ilościowy – określono jako dobry.

2.10. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej Polski Romera (1949), gmina Sarnaki znajduje się w strefie klimatu Wielkich Dolin, w dzielnicy klimatycznej Chełmsko-Podlaskiej. Zgodnie z podziałem Gumińskiego (1948) dokonany głównie na potrzeby rolnictwa, teren ten przynależy do Dzielnicy Podlaskiej, natomiast zgodnie z najnowszą regionalizacją klimatyczną Polski Okołowicza (1968), gmina Sarnaki znajduje się w granicach regionu Mazowiecko-Podlaskiego.

Na teren gminy docierają wpływy ostrego klimatu kontynentalnego, co wyraża się dużą rozpiętością skrajnych temperatur rocznych (od +30 °C do - 30 °C) i niezbyt wysoką sumą opadów atmosferycznych. Średnia roczna temperatura powietrza waha się w granicach 7-8°C, a średnia roczna suma opadów w granicach 550-560 mm. Na okres wegetacyjny przypada około 2/3 rocznej sumy opadów. Rzadko występują opady z gradem.

Podstawowe dane klimatyczne dla gminy Sarnaki zestawiono poniżej:

- średnia roczna temperatura - +7,1°C;
- średnia roczna suma opadów – 550 mm
- okres wegetacji roślin – 205-210;
- początek okresu wegetacyjnego – 5-7 kwietnia;
- koniec okresu wegetacyjnego – 25-30 października;
- średni czas trwania zimy – 108-110 dni;
- średni czas zalegania pokrywy śnieżnej – 55-60 dni;
- średnia liczba dni w roku z ujemną temperaturą – 50-55

W ostatnich latach notuje się znacznie cieplejsze zimy o niewielkiej ilości opadów oraz chłodniejsze lata. Na obszarze gminy przeważają wiatry zachodnie. Często występują wiatry południowo- zachodnie i północno-zachodnie. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi około 3m/s.

2.11. Powietrze atmosferyczne

W gminie Sarnaki zaliczonej do tzw. strefy mazowieckiej, według raportu „Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2024” Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, doszło do przekroczeń jedynie dla benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10. Głównym źródłem emisji B(a)P do atmosfery w Polsce są procesy spalania paliw poza przemysłem i transportem. Odpowiadają one za ok. 93,6% całkowitej emisji WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych), do których należy benzo(a)piren. Główną część emisji w tej kategorii (ok. 92,6%) stanowi emisja z gospodarstw domowych.

Istnieje potrzeba podjęcia odpowiednich działań w odniesieniu do wybranych obszarów w strefie (z reguły o ograniczonym zasięgu) i dla określonych zanieczyszczeń. W odniesieniu do gminy Sarnaki, problemem (w skali lokalnej) jest zanieczyszczenie benzo(a)pirenem w pyłe zawieszonym PM10, w związku z powyższym wskazane jest podjęcie działań mających na celu przywrócenie na terenie gminy Sarnaki obowiązujących standardów jakości powietrza w odniesieniu do tego parametru. W przypadku tego zanieczyszczenia dostrzegalna jest wysoka zależność pomiędzy zmiennością sezonową i wartościami stężeń. W sezonie grzewczym wielkości stężeń benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 są wyższe aniżeli w okresie letnim. Najwyższe stężenia odnotowuje się na terenach, gdzie dominuje niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków.

Istotnym uwarunkowaniem środowiskowym, mającym korzystny wpływ na jakość powietrza na terenie gminy, są niewątpliwie tereny leśne. Na terenie gminy Sarnaki lasy zajmują prawie 45 % powierzchni gminy. lasy działają jak naturalny filtr, pochłaniający różne rodzaje zanieczyszczenia z powietrza atmosferycznego.

Działka objęta zmianą MPZP w całości otoczona jest lasem, co ograniczy wpływ zanieczyszczeń zarówno tych dochodzących do działki spoza jej granic, jak i tych, które będą emitowane z działki w związku z inwestycją.

2.12. Klimat akustyczny

Największy hałas na terenie gminy jest emitowany przez ruch samochodowy na drodze krajowej numer 19 przecinającej gminę w jej zachodniej części. Część gminy, gdzie znajduje się działka 1869/4 pozbawiona jest dużych emiterów hałasu, a wysoki stopień zalesienia tłumi hałas powstający w związku z ruchem samochodowym na lokalnych drogach.

2.13. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowaniem elektromagnetycznym nazywamy emisję zaburzenia energetycznego wywołanego przepływem prądu elektrycznego lub zmianą ładunków w źródle. Zaburzenie polega na fakcie, że zmiana pola magnetycznego (elektrycznego) z określoną częstotliwością, wywołuje zmianę z tą samą częstotliwością pola elektrycznego (magnetycznego). Sztucznym źródłem promieniowania są różnego rodzaju instalacje elektryczne.

Do działki dochodzi linia elektroenergetyczna. Dla tego typu instalacji zachowywane są pasy technologiczne, wraz ze strefą ochroną.

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku i obserwacja zmian prowadzona jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na podstawie okresowych badań kontrolnych poziomów pól w środowisku prowadzony jest rejestr zawierający informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku.

Od 2021 roku monitoring pól elektromagnetycznych prowadzony jest zgodnie z nowym rozporządzeniem. Punkty pomiarowe, w których wykonuje się okresowe badania poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku, wyznacza się dla każdego województwa w ramach państwowego monitoringu środowiska dla stałej sieci monitoringu oraz dla monitoringu badawczego.

W ramach stałej sieci monitoringu punkty wyznacza się w każdym mieście dla dwuletniego cyklu pomiarowego, według zasady:

- poniżej 20 000 mieszkańców - 1 punkt pomiarowy,
- w przedziale od 20 000 do 50 000 mieszkańców - 2 punkty pomiarowe
- w przedziale powyżej 50 000 do 100 000 mieszkańców - 3 punkty pomiarowe,
- w przedziale powyżej 100 000 do 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe,
- powyżej 200 000 mieszkańców - 4 punkty pomiarowe i 3 punkty pomiarowe na każde rozpoczęte kolejne 100 000 mieszkańców - w każdym mieście.

W ramach monitoringu badawczego wyznacza się jeden punkt pomiarowy w każdej gminie wiejskiej, dla czteroletniego cyklu pomiarowego.

2.14. Lasy i szata roślinna

Część działki pokrywają zbiorowiska synantropijne, charakterystyczne dla obszarów zabudowanych i przekształconych, gdzie zieleń podlega intensywnym zabiegom pielęgnacyjnym (koszenie, ścinanie).

Działka 1869/4 otoczona jest lasem (od zachodu, południa i wschodu) oraz zadrzewieniami (od północy). Sama działka jest częściowo zadrzewiona, gdzie dominuje olsza. Drzewostan olszowy (ols) sąsiaduje z działką od wschodu (powierzchnia wydzielania zawierającego w sobie także przedmiotową działkę – 6,16 ha). Od południa sąsiaduje młody (14letni) drzewostan sosnowy (powierzchnia wydzielania - 1,56 ha) będący lasem glebochronnym. Taką samą funkcję pełni starszy (90letni) drzewostan sosnowy sąsiadujący z działką od zachodu (powierzchnia wydzielania – 5,61 ha). Na obu tych wydzieleniach glebochronnych rośnie bór mieszany świeży.

Ponadto w pobliżu działki występują zbiorowiska łąkowe (od północy, za pasem zadrzewień), które dochodzą do koryta Bugu (ok 1 km w linii prostej). Łąki te są silnie zmeliorowane (gęsto poprzecinane rowami melioracyjnymi), przeważnie użytkowane intensywnie. W pobliżu działki (do 1 km) brak jest zbiorowisk wodnych, nadwodnych i szuwarowych charakterystycznych dla Podlaskiego Przełom Bugu (mezoregionu fizyczno-geograficznego).

2.15. Fauna

W obszarze objętym opracowaniem można mówić o występowaniu trzech głównych typów środowisk, w których mogą występować charakterystyczne dla nich zespoły zwierząt. Są to: środowisko leśne, środowisko wodne (stawy oczyszczalni) i środowisko terenów zabudowanych. Teren działki jest ogrodzony, co stanowi barierę w zasiedleniu go dla wielu gatunków (głównie większych ssaków, powyżej wielkości zajęcia).

Spośród ssaków działkę mogą zasiedlać bądź odwiedzać gatunki związane zarówno z zabudową, jak i terenami leśnymi, takie jak np.: wiewiórka pospolita *Sciurus vulgaris*, myszarka leśna *Apodemus flavicolis*, normica ruda *Myodes glareolus*, myszarka zaroślowa *Apodemus sylvaticus*, łasica pospolita *Mustela nivalis*, tchórz zwyczajny *Mustela putorius* mysz domowa *Mus musculus*, szczur wędrowny *Rattus norvegicus*, kuna domowa *Martes foina*, kret europejski *Talpa europaea*, kuna leśna *Martes martes*. Działka może być też miejscem żerowania i rozrodu (ze względu na obecność dziuplastych drzew) kilku gatunków nietoperzy. Spośród nich duże prawdopodobieństwo występowania dotyczy nocka rudego *Myotis daubentonii*, który często żeruje nad zbiornikami wodnymi i dla którego żerowiskiem mogą być stawy oczyszczalni.

Zespół ptaków, który może zasiedlać działkę i jej bliskie sąsiedztwo składa się zarówno z gatunków związanych z lasami i zakrzewieniami, jak i tych związanych z zabudową (synantropijnych). Mogą tam występować takie gatunki jak np.: grzywacz *Columba palumbus*, krogulec *Accipiter nisus*, myszołów *Buteo buteo*, uszatka *Asio otus*, puszczyk *Strix aluco*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, sójka *Garrulus glandarius*, kruk *Corvus corax*, bogatka *Parus major*, czubatka *Lophophanes cristatus*, modraszka *Cyanistes caeruleus*, zaganiacz *Hippolais icterina*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, pierwiosnek *Phylloscopus collybita*, kapturka *Sylvia atricapilla*, szpak *Sturnus vulgaris*, rudzik *Erithacus rubecula*, pleszka *Phoenicurus phoenicurus*, drozd śpiewak *Turdus philomelos*, kos *Turdus merula*, zięba *Fringilla coelebs*, dzięcioł czarny *Dryocopus martius*, kawka *Corvus monedula*, oknówka *Delichon urbicum*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros*, mazurek *Passer montanus*, pliszka siwa *Motacilla alba*, kukulka *Cuculus canorus*, wilga *Oriolus oriolus*, lerka *Lullula arborea*, łożówka *Acrocephalus palustris*, piegża *Curruca curruca*, cierniówka *Curruca communis*, dzwonec *Chloris chloris*, makolągwa *Linaria cannabina*, trznadel *Emberiza citrinella*. Stawy oczyszczalni mogą być miejscem gniazdowania bądź żerowania krzyżówki *Anas platyrhynchos*. W pobliskich olsach może gniazdować żuraw *Grus grus*. Na łąkach rozciągających się na północ od działki stwierdzono (Ornitho.pl) występowanie m.in. czajki *Vanellus vanellus* i krwawodzioba *Tringa totanus*.

Ze względu na obecność zbiorników wodnych możliwe jest występowanie kilku gatunków płazów takich jak: ropucha zielona *Bufo viridis*, ropucha szara *Bufo bufo*, żaba trawna *Rana temporaria* czy żaby zielone *Pelophylax esculentus complex*. Tereny otwarte działki mogą być miejscem występowania jaszczurki zwinki *Lacerta agilis*.

2.16. Walory krajobrazowe

Uchwałą nr 48/24 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 26 marca 2024 r (Dz. Urz. Woj. Maz. 2024 poz. 7443) został przyjęty audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego (AKWM). W audycie krajobrazowym wskazane są krajobrazy występujące na obszarze województwa i lokalizację krajobrazów priorytetowych oraz granice parków kulturowych, parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obiektów znajdujących się na listach Światowego Dziedzictwa UNESCO, obszarów Sieci Rezerwatów Biosfery UNESCO (MaB) lub obszarów i obiektów proponowanych do umieszczenia na tych listach.

Teren działki znajduje się w granicach krajobrazu priorytetowego 14-318.91-004 oraz 14-318.94-234.

Krajobraz 14-318.91-004 to typ krajobrazu bagienno-łąkowy, głównie bezleśny, podtyp – krajobraz z udziałem ekstensywnie użytkowanych łąk. Krajobraz znajduje się na terenie regionu historycznego Podlasie, w podlaskim regionie etnograficznym. Przez jego obszar przebiegają 2 szlaki turystyczne: szlak rowerowy

(Green Velo wariant przez Borsuki) oraz szlak pieszy (Kózki, PKS - Borsuki). Krajobraz położony jest głównie w pasie dolin i obniżeń zalewowych den dolin. Najniżej położony punkt znajduje się na wysokości 120 m n.p.m., natomiast najwyższy na wysokości 134 m n.p.m. Krajobraz obejmuje ekstensywnie użytkowane łąki, pola uprawne oraz zabudowę wiejską znajdujące się wzdłuż brzegu rzeki Bug. Występują rozproszone lasy i skupiska drzew wśród pól i łąk. Krajobraz w znacznym stopniu użytkowany rolniczo. W zachodniej części znajduje się wieś Serpelice. Jako zagrożenie dla tego krajobrazu zidentyfikowano zagrożenie powodziowe (potencjalne i umiarkowane).

Krajobraz 14-318.94-234 to typ krajobrazu leśny, podtyp - krajobraz z przewagą siedlisk borowych. Krajobraz znajduje się na terenie regionu historycznego Podlasie, w podlaskim regionie etnograficznym. Ponadto przez jego obszar przebiegają 2 szlaki turystyczne, w tym 1 szlak rowerowy (Green Velo wariant przez Borsuki) i 1 szlak pieszy (Kózki, PKS - Borsuki). Krajobraz położony jest w pasie nizin peryglacialnych równinnych i falistych. Najniżej położony punkt znajduje się na wysokości 123 m n.p.m., natomiast najwyższy na wysokości 190 m n.p.m. W krajobrazie przeważają siedliska borowe, bór mieszany świeży. Występują siedliska lasowe. Prawie 90% powierzchni zajmują lasy. Jako zagrożenie dla tego krajobrazu zidentyfikowano lokalizację dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych oraz Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej.

Tabela 2. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego 14-318.91-004 w gminie Sarnaki zgodnie z Audytem Krajobrazowym województwa mazowieckiego (MBPR 2024).

Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				Rekomendacje i wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
<ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie istniejących lądowych ekosystemów hydrogeniczných oraz przeciwdziałanie ich degradacji, w tym osuszenia • Kształtowanie systemu przyrodniczego, zachowanie jego spójności przestrzennej oraz ochrona walorów krajobrazowych • Ograniczanie zainwestowania terenów zagrożonych powodzią • Ochrona krajobrazu wraz z kształtowaniem estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie hydrogeniczných siedlisk nieleśnych • Przeciwdziałanie deficytowi wodnemu poprzez odpowiednie gospodarowanie terenem • Utrzymanie naturalnych terenów zalewowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Częściowa renaturyzacja zmienionych antropogenicznie odcinków cieków wodnych, dolin zalewowych oraz zanikających siedlisk bagienno-łąkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje 	<ul style="list-style-type: none"> • Utrzymanie systemów przyrodniczych o charakterze naturalnym lub półnaturalnym, pełniących istotne funkcje przyrodnicze i krajobrazowe • Ochrona obszarów o korzystnych 	brak

<p>"uchwał krajobrazowych"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje • Ochrona i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartego charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne 			<p>odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań</p>	<p>warunkach dla bytowania i migracji zwierząt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Stosowanie zabiegów ukierunkowanych na zatrzymanie lub spowolnienie odpływu wód 	
---	--	--	---	---	--

Tabela 3. Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazu priorytetowego 14-318.94-234 w gminie Sarnaki zgodnie z Audytem Krajobrazowym województwa mazowieckiego (MBPR 2024).

Rekomendacje i wnioski dotyczące kierunków	Rekomendacje w zakresie zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub	Rekomendacje i
--	---	----------------

i zasad kształtowania zabudowy, zagospodarowania i użytkowania terenów, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu:	doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu, w zakresie:				wnioski dotyczące form ochrony przyrody oraz zabytków, w tym wskazania obszarów, które powinny zostać objęte ochroną, bądź wymagają pogłębionej analizy zasadności ich dalszej ochrony:
	1. Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:	2. Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:	3. Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:	4. Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:	
<ul style="list-style-type: none"> • Ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne • Prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej • Realizacja inwestycji celu publicznego wyłącznie z uwzględnieniem walorów przyrodniczo-krajobrazowych • Ochrona i kształtowanie krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowanie estetyki przestrzeni, w tym podejmowanie tzw. "uchwał krajobrazowych" • Ochrona i kształtowanie tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniechanie intensywnego rozwoju gospodarczego związanego z nadmierną eksploatacją zasobów środowiska przyrodniczego • Zapobieganie fragmentacji kompleksów leśnych i ochrona różnorodności biologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa umożliwienie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi 	<ul style="list-style-type: none"> • Podejmowanie działań dla osiągnięcia celów dotyczących obszarów i obiektów chronionych • Ustanawianie form ochrony zabytków • Integracja działań podejmowanych przez różne instytucje odpowiedzialne za ochronę przyrody, zabytków oraz planowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • Ochrona obszarów o korzystnych warunkach dla bytowania i migracji zwierząt • Zachowanie powiązań między istniejącymi siedliskami w celu ochrony bioróżnorodności • Ograniczanie presji zabudowy na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo 	brak

<p>wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji, w tym rozwoju sieci tras rowerowych z poszanowaniem jakości krajobrazu • Ochrona jakości krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia • Ochrona walorów krajobrazowych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju • Ochrona przestrzeni rolniczej oraz ograniczanie zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III • Współpraca samorządów i podejmowanie działań zwiększających wiedzę i świadomość mieszkańców oraz pracowników jst w zakresie utrzymania i ochrony zasobów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego m.in. poprzez kultywowanie oraz organizowanie wydarzeń promujących tradycyjne zwyczaje 			<p>przestrzenne, oparta na współpracy, komunikacji, wymianie informacji i wiedzy oraz monitoringu wypracowanych wspólnie działań</p>		
---	--	--	--	--	--

2.17. Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336) określa (art. 6, ust. 1) następujące formy ochrony przyrody:

1. parki narodowe;
2. rezerваты przyrody;
3. parki krajobrazowe;
4. obszary chronionego krajobrazu;
5. obszary Natura 2000;
6. pomniki przyrody;
7. stanowiska dokumentacyjne;
8. użytki ekologiczne;
9. zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
10. ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Teren objęty opracowaniem położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu oraz obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (obszar wyznaczony ze względu na ochronę ptaków).

Przedmiotami ochrony ze względu na które został powołany obszar Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu są gatunki koryta rzeki i starorzeczy, takie brodziec piskliwy, zimorodek, płaskonos, cyranka, sieweczka rzeczna, sieweczka obrożna, rybitwa czarna, podróżniczek, zielonka, kropiatka, wodnik, rybitwa białoczarna, rybitwa rzeczna, błotniak stawowy, gatunki łąk i krajobrazu rolniczego, takie jak bocian biały, błotniak łąkowy, derkacz, kszczyk, rycyk, kulik wielki, krwawodziób oraz gatunki związane z lasami, takie jak bocian czarny i gadożer. Teren opracowania nie stanowi siedliska dla żadnego z wyżej wymienionych gatunków ptaków.

Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu zgodnie z rozporządzeniem nr 57 wojewody mazowieckiego z dnia 20 maja 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Podlaski Przełom Bugu" ustala się następujące szczególne cele ochrony Parku na terenie województwa mazowieckiego:

1) cele ochrony wartości przyrodniczych:

a) zachowanie swobodnie meandrującej nizinnej rzeki Bug wysokich licznymi odcinkami przełomowymi oraz jej nieuregulowanego koryta i rozległej doliny z dużą ilością starorzeczy i odnóg wraz z odcinkami ujściowymi wpadającymi do Bugu rzek i małych cieków,

b) zachowanie chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, roślin i grzybów związanych z siedliskami charakterystycznymi dla doliny Bugu oraz w otaczających ją kompleksach leśnych i obszarach użytkowanych rolniczo,

c) zachowanie pozostałości dużych kompleksów leśnych, otwartych terenów łąk i pastwisk z bogatą szatą roślinną obejmującą liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków zwierząt, roślin i grzybów oraz ich siedlisk,

d) zachowanie muraw psammofilnych i kserotermicznych oraz lasów łąkowych;

2) cele ochrony wartości historycznych i kulturowych:

a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej typowej dla Podlasia,

b) zachowanie tradycji wsi podlaskiej oraz rozwój rękodzielnictwa ludowego;

3) cele ochrony walorów krajobrazowych:

a) zachowanie cech charakterystycznych krajobrazu rolniczego,

b) zachowanie wysokich skarp erozyjnych, wysoczyzn okalających rzekę Bug oraz tarasu nadzalewowego z licznymi parabolicznymi wydmiami,

c) zachowanie otwartych przestrzeni łąk i pastwisk z charakterystyczną mozaiką zakrzewień i zadrzewień,

d) pasmową strukturą łągów nadrzecznych.

W Parku, na terenie województwa mazowieckiego, zakazuje się:

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. - Prawo ochrony Środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.2));

2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarłisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;

3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

4) pozyskiwania dla celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;

5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;

6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej;

7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybackiej;

8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych;

9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;

10) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;

11) organizowania rajdów motorowych i samochodowych;

12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

2.18. Korytarze ekologiczne

Korytarze ekologiczne nie są w Polsce objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, nie są więc obszarami chronionymi. Jednak ten sam akt prawny w art. 3 mówi, że cele ochrony przyrody są realizowane m.in. przez opracowywanie szlaków migracyjnych gatunków chronionych. Korytarze ekologiczne (migracyjne) należy, więc uznać za ważne narzędzie wspomagające ochronę przyrody w naszym kraju.

Głównym celem sieci korytarzy migracyjnych (ekologicznych) jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych, umożliwienie migracji zwierząt i roślin w skali kraju i Europy oraz ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej zarówno na obszarach Natura 2000, jak i innych terenach o dużej wartości przyrodniczej.

Najnowsza koncepcja korytarzy ekologicznych z roku 2005, została zaktualizowana w Instytucie Badań Ssaków Polskiej Akademii Nauk w Białowieży w roku 2012. Szczegółowość opracowania pozwala na wykorzystanie go w celach planistycznych na poziomie gminy, dlatego koncepcja ta została użyta w niniejszym opracowaniu. Wg delimitacji korytarzy ekologicznych przeprowadzonej przez IBS PAN (2012) obszar opracowania znajduje się w granicach korytarza GKPNc-2A. Jest kluczowy korytarz ekologiczny rangi krajowej, łączący Puszcę Białą z Puszcą Mielnicką poprzez ciąg doliny Bugu.

3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów projektu zmiany planu

W przypadku niezrealizowania zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tj. nieuchwalenia projektu MPZP) omawiane tereny będą zagospodarowywane i użytkowane niezgodnie z zapisami obecnie obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego. Obowiązujący plan, na działce o nr ewid. 1869/4 w obrębie Serpelice, ustala przeznaczenie: ZL – tereny lasów i zadrzewień, zaś obecnie znajduje się tam działająca oczyszczalnia ścieków.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 1869/4 w obrębie Serpelice opracowywany jest na potrzeby realizacji inwestycji pn. „Budowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Serpelicach”. W przypadku braku zmiany MPZP wyżej wymieniona inwestycja będzie niemożliwa, a tym samym stan sanitarny i jakość środowiska w gminie mogą ulec pogorszeniu, ze względu na mniejszą efektywność oczyszczania wody przy jednoczesnym wzroście ruchu turystycznego w miejscowości i regionie.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu miejscowego planu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Teren opracowania nie stanowi siedliska dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu, a tym samym zmiana MPZP w celu modernizacji oczyszczalni nie będzie miała negatywnego wpływu na ten obszar.

Zmiana MPZP, którą można interpretować jako działanie w ramach racjonalnej gospodarki wodnej, nie wydaje się kolidować z zakazami obowiązującymi na obszarze Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu.

Teren działki jest stosunkowo niewielki i jego ogrodzenie nie stanowi bariery dla drożności korytarza ekologicznego GKPnC-2A, którego największe miejsce w granicach gminy Sarnaki wynosi ok 3 km, zaś na wysokości przedmiotowej działki jest to aż ok. 7 km szerokości.

Zmiana MPZP w stosunku do działki 1869/4 nie wydaje się również mieć istotnego wpływu na jakość i zachowanie krajobrazów priorytetowych wyznaczonych w audycie krajobrazowym województwa mazowieckiego, ze względu na niewielką skalę planowanych zmian na już zabudowanej działce oraz bufor lasu stanowiący swoisty parawan zasłaniający wewnątrz tej działki.

Pewne szkody w środowisku mogą jednak pojawić się w momencie rozpoczęcia inwestycji. Rozbudowa istniejących i budowa nowych obiektów będzie wiązać się z niszczeniem zieleni, wycinką niektórych drzew i krzewów na działce, a tym samym z likwidacją faktycznych i potencjalnych miejsc lęgowych ptaków i miejsc bytowania organizmów z pozostałych grup zwierząt. Niewykluczone jest – w wyniku prowadzonych prac – przypadkowe zabijanie zwierząt, które można ograniczyć prowadząc prace poza okresem lęgowym ptaków, tj. w okresie 15.10 – 28.02.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia zmiany planu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sporządzona jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mówi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Procedura ta uwzględnia cele *Konwencji o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r.* Dokument ten uwzględniając prawa człowieka oraz wychodząc z założenia, że każdy ma prawo do życia w środowisku zapewniającym mu dobrą jakość życia konwencja gwarantuje uprawnienia obywateli do dostępu informacji o środowisku i wymiaru sprawiedliwości, a także do uczestnictwa w decydowaniu w sprawach dotyczących środowiska.

Szczebel międzynarodowy

1. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, sporządzona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 Nr 2, poz. 17). Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Za migrujące uważa się te gatunki (lub

niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice państw w różnych cyklach życiowych. Dla celów ich ochrony konieczne są zgodne wysiłki wszystkich państw posiadających jurysdykcję nad obszarami, w których te zwierzęta przebywają.

- Obszar objęty sporządzeniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie jest istotnym miejscem migracji gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku I i II Konwencji o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt.
2. Konwencja o ochronie różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 Nr 184, poz. 1532). Podstawowy dokument dotyczący różnorodności biologicznej, który obowiązuje w wymiarze międzynarodowym. Państwa sygnatariusze deklarują uznanie, że różnorodność biologiczna pełni istotną rolę oraz podejmują zobowiązania do podjęcia określonych działań w celu jej ochrony. Celem konwencji jest: „...ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy i sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych, w tym przez odpowiedni dostęp do zasobów genetycznych i odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie”.
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, która ma dostosować zapisy planistyczne do stanu faktycznego i umożliwić efektywne oczyszczanie wody w gminie, nie wydaje się negatywnie wpływać na różnorodność biologiczną ze względu na małą skalę przedsięwzięcia.
3. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r. Nr 7, poz. 24). Celem porozumienia jest ochrona i utrzymanie w niezmiennym stanie obszarów określanych jako „wodno-błotne”. Szczególnie chodzi o populacje ptaków wodnych zamieszkujących te tereny lub okresowo w nich przebywające. Jest to 40 typów obszarów bagien, błot, torfowisk lub zbiorników wodnych; naturalnych lub sztucznych stałych lub okresowych, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych, wraz z wodami morskimi. W Polsce jest 19 obszarów przyrody chronionej (łącznie ponad 153 tys. ha) wpisanych na listę konwencji ramsarskiej.
 - Obszar objęty projektem MPZP położony jest poza obszarami wodno-błotnymi „Ramsar”.
4. Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, sporządzona w Nowym Jorku dnia 9 maja 1992 r. (Dz. U. z 1996 Nr 53, poz. 238). Celem konwencji jest ustabilizowanie koncentracji gazów cieplarnianych w atmosferze, powstałych w wyniku działalności człowieka na poziomie, który nie powodowałby niebezpiecznych zmian w systemie klimatycznym i nie wpłynąłby negatywnie na naturalne ekosystemy i ludzkość.
 - Ze względu na małą skalę przedsięwzięcia zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wydaje się negatywnie wpływać na klimat.
5. Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979 r. (Dz. U. 1985 Nr 60, poz. 311 z późn. zm.). Podstawowym celem konwencji jest ochrona ludzi i środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza przez ograniczenie emisji i zapobieganie zanieczyszczeniu, w tym transgranicznemu zanieczyszczeniu powietrza na dalekie odległości. Konwencja i jej protokoły obejmują następujące substancje: związki siarki (SO₂), tlenki azotu (NO_x), amoniak (NH₃), lotne związki organiczne (NMLZO), metale ciężkie (kadm, ołów, rtęć), trwałe zanieczyszczenia organiczne (TZO) oraz pył (PM10 i PM2,5).
 - Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie spowoduje nadmiernej emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a te powstające w wyniku realizacji i funkcjonowania inwestycji będą częściowo pochłaniane przez bufor z lasu otaczający działkę. Ponadto zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się, aby oddziaływanie z instalacji, związanych z przeznaczeniem terenu, nie powodowało przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.
6. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 Nr 96, poz. 1110). To międzynarodowy instrumentem prawnym w całości poświęconym ocenom oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym.

Ma zastosowanie wówczas, gdy jedno państwo planuje realizację przedsięwzięcia, które może znacząco negatywnie oddziaływać na terytorium drugiego państwa.

- Realizacja zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wiązać się z wystąpieniem transgranicznego oddziaływania na środowisko.
7. Konwencja Wiedeńska o ochronie warstwy ozonowej, sporządzona w Wiedniu dnia 22 marca 1985 r. (Dz. U. 1992 Nr 98, poz. 488). Głównym celem konwencji jest ochrona zdrowia ludzkiego i środowiska przed negatywnymi skutkami wynikającymi z działalności zmieniającej lub mogącej zmienić warstwę ozonową. Konwencja dotyczy wymiany informacji na temat produkcji substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO) i ich emisji, kontroli emisji SZWO, a także współpracy w zakresie badań naukowych w celu lepszego zrozumienia procesów zachodzących w atmosferze ziemskiej.
- Realizacja zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wiązać się z wytwarzaniem ani wykorzystywaniem freonów.
8. Protokół Montrealski w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, sporządzony w Montrealu dnia 16 września 1987 r. (Dz. U. 1992 Nr 98, poz. 490 z późn. zm.). Celem protokołu jest przeciwdziałanie dziurze ozonowej poprzez redukcje zużycia substancji, które przyczynia się do powstawania zjawiska.
- Realizacja zapisów projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie wiązać się z wytwarzaniem ani wykorzystywaniem freonów.

Szczegół wspólnotowy

1. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992 r., str. 7-50, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 02 str.102 - 145, z późn. zm.). Dyrektywa wskazuje ważne w skali europejskiej gatunki roślin i zwierząt oraz typy siedlisk przyrodniczych: dla których państwa członkowskie zobowiązane są powołać obszary ich ochrony (obszary Natura 2000), które państwa członkowskie zobowiązane są chronić przez ścisłą ochronę gatunkową, które są przedmiotem zainteresowania Unii podlegając gospodarczemu użytkowaniu, które jednak może wymagać kontroli.
 - Obszar objęty projektem MPZP położony jest poza siedliskowymi obszarami Natura 2000 (specjalnymi obszarami ochrony – SOO).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 roku w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia (Dz. Urz. WE L 20 z 26.01.2010 r., str. 7-25, z późn. zm.). Razem z wcześniej wymienioną dyrektywą siedliskową stanowi podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000. Celami dyrektywy są: ochrona przed wyginięciem wszystkich istniejących współcześnie populacji ptaków występujących w stanie dzikim w Unii Europejskiej, prawne uregulowanie handlu i odłowu ptaków i przeciwdziałanie pewnym metodom ich odłowu i zabijania.
 - Obszar objęty projektem MPZP położony jest w obszarze Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001, jednak nie stanowi siedliska dla przedmiotów ochrony tego obszaru.
3. Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji ratyfikowana przez Polskę 27 września 2004 r. Podstawowym celem Konwencji jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu, a także organizowanie współpracy europejskiej w tym obszarze, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej. Konwencja traktuje krajobraz jako ważny element życia ludzi zamieszkujących wszędzie: w miastach i na wsiach, na obszarach zdegradowanych, pospolitych, jak również na obszarach odznaczających się wyjątkowym pięknem.
 - Zmiany w krajobrazie powstające w wyniku zmiany MPZP są stosunkowo niewielkie, a otoczenie lasu dodatkowo zniweluje ich wpływ na lokalny krajobraz. Ponadto zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki działania inwestycyjne należy prowadzić z uwzględnieniem wymogów i ograniczeń wskazanych we wnioskach i rekomendacjach określonych w audycie krajobrazowym.
4. Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. L 327 z 22.12.2000, str. 1-73, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 005 P. str. 275 – 346). Celem Dyrektywy jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód morskich – przejściowych i przybrzeżnych

oraz wód podziemnych. Celami środowiskowymi są: osiągnięcie dobrego stanu wód, czyli co najmniej dobrego stanu ekologicznego i dobrego stanu chemicznego do 2015 roku, nie pogarszanie stanu części wód, Zaprzestanie lub stopniowe wyeliminowanie zrzutu substancji priorytetowych do środowiska lub ograniczone zrzuty tych substancji oraz spełnienie wymagań specjalnych, zawartych w innych aktach prawnych unijnych i polskim prawie, w odniesieniu do obszarów chronionych.

- Do celów Dyrektywy ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej projekt miejscowego planu nawiązuje poprzez modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków, co będzie miało pozytywny wpływ jakoś wody odprowadzanej do środowiska. Ponadto zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się przechowywanie odpadów w sposób zapobiegający infiltracji przez wody opadowe oraz gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi.
5. Dyrektywa Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 002 str. 26-38, z późn. zm.). Dotyczy zbierania, oczyszczania i zrzutu ścieków komunalnych oraz oczyszczania i zrzutu ścieków z niektórych sektorów przemysłowych i odgrywa ona zasadniczą rolę w gospodarowaniu ściekami komunalnymi oraz ochronie środowiska wodnego, w tym wód powierzchniowych, do których ścieki są odprowadzane. Celem dyrektywy jest ochrona środowiska wodnego przed niekorzystnymi skutkami powodowanymi zrzutami niedostatecznie oczyszczonych ścieków.
- Do celów Dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych projekt miejscowego planu nawiązuje poprzez modernizację istniejącej oczyszczalni ścieków, co będzie miało pozytywny wpływ jakoś wody odprowadzanej do środowiska. Ponadto zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakaz lokalizacji urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe przed odprowadzeniem ich do sieci kanalizacji deszczowej lub zbiornika
6. Dyrektywa Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów (Dz. U. L 182 z 16.7.1999, str. 1-19). Celem niniejszej dyrektywy jest poprzez surowe wymagania eksploatacyjne i techniczne dotyczące odpadów i składowisk zapewnienie środków, procedur i zasad postępowania zmierzających do zapobiegania lub zmniejszenia w jak największym stopniu, negatywnych dla środowiska skutków składowania odpadów w trakcie całego cyklu istnienia składowiska, w szczególności zanieczyszczenia wód powierzchniowych, wód gruntowych, gleby i powietrza oraz skutków dla środowiska globalnego, włącznie z efektem cieplarnianym, a także wszelkiego ryzyka dla zdrowia ludzkiego.
- Ze względu na małą skalę przedsięwzięcia zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie wydaje się nadmiernie negatywnie wpływać na środowisko w zakresie składowania odpadów, a odpady powstające w wyniku realizacji i funkcjonowania inwestycji będą zagospodarowywane zgodnie z przepisami odrębnymi oraz obowiązującymi w tym zakresie przepisami lokalnymi. Ponadto zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki ustala się zakaz wytwarzania i gromadzenia odpadów, które ze względu na pochodzenie, skład chemiczny, biologiczny i inne właściwości mogą stanowić zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi lub dla środowiska.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/49/WE z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. Urz. WE L 189 z 18.07.2002 r., str. 12-25, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 007, str. 101-115, z późn. zm.). Celem dyrektywy jest zapobieganie i ograniczanie hałasu w środowisku wszędzie, gdzie to konieczne, a szczególnie jeżeli poziomy hałasu, na który jest się narażonym, mogą wywoływać szkodliwe skutki dla ludzkiego zdrowia oraz zachowania poziomu hałasu w środowisku, na obszarach, gdzie jego jakoś jest dobra.
- Do celów Dyrektywy odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku projekt miejscowego planu nawiązuje poprzez nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu oraz stosowanie rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne zgodnie z przepisami odrębnymi. Ponadto zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki Nakazuje się, aby oddziaływanie z instalacji, związanych z przeznaczeniem terenu, nie powodowało przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.

8. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. WE L 152 z 11.06.2008 r., str. 1-44, z późn. zm.). Określa działania państw członkowskich UE w zakresie ochrony powietrza, tak aby „unikać, zapobiegać lub ograniczać szkodliwe oddziaływanie na zdrowie ludzi i środowiska jako całość”. Jednym z głównych celów, który jest istotny z punktu widzenia zmiany plany, jest utrzymanie jakości powietrza, tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.
- Do celów Dyrektywy w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy projekt miejscowego planu nawiązuje poprzez fakt, że zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się, aby oddziaływanie z instalacji, związanych z przeznaczeniem terenu, nie powodowało przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach odrębnych poza terenem, do którego inwestor posiada tytuł prawny.
9. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.7.2001, str. 30—37, Polskie wydanie specjalne: Rozdział 15 Tom 006 P. str. 157 - 164, z późn. zm.). Celem niniejszej dyrektywy jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko.
- Dla projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki 1869/4 sporządzona została prognoza oddziaływania na środowisko. Dokumentacja zostanie poddana procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Szczebel krajowy

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały zaimplementowane do prawa krajowego. Przepisy ustanowione przez krajowe akty prawa, które zostały uwzględnione w przygotowanej prognozie oddziaływania na środowisko:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336),
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r. poz. 54).

6. Przewidywane oddziaływania ustaleń zmiany planu na środowisko

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z konieczności dostosowania zapisów planistycznych do stanu faktycznego i modernizacji oczyszczalni ścieków, co w końcowym efekcie będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Jednak zanim zmodernizowany kompleks oczyszczalni zacznie pracować na poprawę jakości wody w gminie, podczas realizacji inwestycji nastąpi ingerencja w środowisko w granicach działki 1869/4, a w szczególności w zakresie hałasu, stanowisk gatunków, powierzchni ziemi oraz emisji zanieczyszczeń do wody i atmosfery. Niektóre negatywne oddziaływania (choć na niewielką skalę) będą funkcjonować także później, w trakcie funkcjonowania zmodernizowanej oczyszczalni.

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 2 lit. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, oddziaływania na środowisko wynikające z realizacji ustaleń zmiany miejscowego planu można scharakteryzować ze względu na:

- 1) rodzaj powiązania:

- a) oddziaływania bezpośrednie – są jednoznacznie powiązane z realizacją zapisów miejscowego planu np. zajęcie terenu pod przedsięwzięcie tj. zmiana użytkowania / zagospodarowania / zainwestowania terenu,
- b) oddziaływania pośrednie – nie są fizycznie bezpośrednio związane z zapisami miejscowego planu, mogą wystąpić z opóźnieniem lub w oddaleniu od przedsięwzięcia np. wzrost natężenia ruchu samochodowego (emisja hałasu i zanieczyszczeń) w okolicy w wyniku powstania obiektu produkcyjno-przemysłowego,
- c) oddziaływania skumulowane – wynikają z połączenia tych samych oddziaływań pochodzących z różnych przedsięwzięć np. wzmożone pylenie w wyniku działania dwóch kopalni odkrywkowych blisko siebie,
- d) oddziaływania wtórne – trudne do określenia oddziaływania, które mogą wystąpić np. samoistne pojawienie się roślinności na nieużytkowanych żwirowniach, zasiedlenie nowych budynków inwentarskich przez jaskółki lub inne ptaki gniazdujące w budynkach, emisja zanieczyszczeń ze składowisk odpadów,

2) czas trwania:

- a) oddziaływania krótkoterminowe – przejściowe, związane przede wszystkim z etapem realizacji przedsięwzięcia i znikają po jego zakończeniu, np. podwyższony hałas powstały w wyniku prac budowlanych, emitowany przez maszyny,
- b) oddziaływania średnioterminowe – przejściowe, ale dłuższe niż krótkoterminowe, związane przede wszystkim z przeciągającym się etapem realizacji przedsięwzięcia i znikają po jego zakończeniu, np. podwyższony hałas powstały w wyniku prac budowlanych, emitowany przez maszyny,
- c) oddziaływania długoterminowe – na ogół wieloletnie i trwałe, związane z etapem eksploatacji przedsięwzięcia np. emisja zanieczyszczeń do atmosfery i hałasu, które pochodzą z procesów wydobywania kruszyw naturalnych np. piachów i żwirów,

3) na trwałości:

- a) oddziaływania stałe – występują cały czas w trakcie eksploatacji przedsięwzięć np. emisja zanieczyszczeń do powietrza powstających w spalaniu paliw w procesach grzewczych,
- b) oddziaływania chwilowe – trwają krótki okres czasu, mogą być niespodziewane np. chwilowa głośniejsza praca maszyn w wyniku awarii, nagłe zapotrzebowanie na większą ilość wody w wyniku pożaru lub przewidywalne np. hałas w wyniku zrzutu wody na zaporze,

4) na konsekwencje dla elementu środowiska:

- a) oddziaływania pozytywne – powodują poprawę stanu elementu środowiska np. funkcjonowanie oczyszczalni ścieków wpłynie dodatnio na jakość wód powierzchniowych, zakaz zabudowy w pasie 100 m od brzegów cieków wodnych wpłynie korzystnie na różnorodność biologiczną,
- b) oddziaływania obojętne – nie mają wpływu na element środowiska np. eksploatacja kablowej linii elektroenergetycznej na jakość wód podziemnych,
- c) oddziaływania negatywne – powodują pogorszenie stanu elementu ochrony środowiska np. emisja zanieczyszczeń do powietrza pogorszy jego stan sanitarny.

6.1. Oddziaływania na powierzchnię ziemi

- Oddziaływania na powierzchnię ziemi, czyli gleby oraz płytko położone warstwy geologiczne i ukształtowanie powierzchni będą wynikały z prac budowlanych prowadzonych z użyciem pojazdów i maszyn budowlanych. Dojdzie do powstania wykopów np. pod fundamenty, zasypania tych wykopów oraz niwelacji lub wyprofilowania terenu. Skutkiem tego będzie przemieszczenie mas ziemnych i przemieszczanie gleby. Wprowadzenie nowych obiektów budowlanych i infrastruktury spowoduje zmiany właściwości podłoża poprzez: zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, możliwe wprowadzenie warstw bitumicznych, wprowadzenie do gruntu elementów konstrukcyjnych budynków, utwardzenie

podłoża. Oddziaływanie to będzie miało zasięg miejscowy, ponieważ będzie występować konkretnych miejscach w granicach terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Oddziaływanie będzie: pewne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. Trwałe zajęcie powierzchni ziemi będzie kumulować się z dotychczasowym spowodowanym przez istniejące budynki i inne obiekty budowlane oraz drogi.

- Zarówno na etapie realizacji jak i eksploatacji przedsięwzięć, które będą wynikać ze zmiany zapisów miejscowego planu może dojść do awarii maszyn, wycieku paliw, olejów i innych płynów technicznych np. rozszczelnienie układu chłodzenia, smarowania pojazdu. Przeniknięcie wymienionych substancji do podłoża może spowodować zanieczyszczenie gleby.

Oddziaływanie to będzie: możliwe, bezpośrednie, średnio-terminowe, chwilowe i negatywne.

6.2. Oddziaływania na wody podziemne i powierzchniowe

- Realizacja nowego MPZP skutkować będzie zwiększeniem powierzchni utwardzonych i nieprzepuszczalnych. Jednocześnie zmniejszy się udział powierzchni zapewniających swobodną infiltrację wód opadowych i roztopowych do ziemi (np. powierzchnie biologicznie czynne). Lokalnie ograniczone zostanie zasilanie wód podziemnych. Pojawi się również większy odpływ wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych, które mogą ulegać zanieczyszczeniom np. na parkingach.

Oddziaływania będą miały charakter: pewny, bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Powiększanie powierzchni terenów zabudowanych będzie prowadzić do kumulowania się wyżej opisanych oddziaływań.

- Na etapie realizacji prac inwestycyjnych oraz w trakcie funkcjonowania inwestycji może dojść do awarii maszyn, wycieku paliw, olejów i innych płynów technicznych np. rozszczelnienie układu chłodzenia, smarowania pojazdu. Przeniknięcie wymienionych substancji do podłoża, a następnie do wód podziemnych oraz powierzchniowych może spowodować ich zanieczyszczenie.

Oddziaływanie to będzie: możliwe, bezpośrednie, średnio-terminowe, chwilowe i negatywne.

- Funkcjonowanie zmodernizowanej oczyszczalni umożliwi odprowadzanie dobrej jakości wody do środowiska.

Oddziaływanie to będzie: pewne, bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

6.3. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne

- Realizacja zapisów projektu planu będzie się wiązać z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, a także z poruszaniem się pojazdów, co skutkować będzie emisją spalin i pyłów do atmosfery. Oddziaływanie w dużej mierze zaniknie w momencie zakończenia budowy.

Oddziaływania będą miały charakter: pewny, bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i negatywny.

6.4. Oddziaływania na klimat

- Niekorzystne oddziaływania na klimat będą w głównej mierze związane z emisją gazów cieplarnianych powstałych w trakcie prac budowlanych.

Oddziaływania będą miały charakter: pewny, bezpośredni, krótko-terminowy, chwilowy i negatywny.

6.5. Oddziaływanie na klimat akustyczny

- Realizacja zapisów projektu planu związana będzie z pracą maszyn i urządzeń budowlanych, a także z poruszaniem się pojazdów spalinowych. Emisja hałasu będzie emisją niezorganizowaną.

Oddziaływania będą miały charakter: pewny, bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i negatywny.

6.6. Oddziaływanie pól elektromagnetycznych

- Na terenie obszaru objętego projektem MPZP przebiega na krótkim odcinku linia elektroenergetyczna. Oddziaływania będą miały charakter: możliwy, pośredni, długoterminowy, stały i neutralny.

6.7. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i faunę

- Budowa nowych budynków i obiektów infrastruktury skutkować będzie zajęciem i przekształceniem dotychczasowych siedlisk grzybów, roślin i zwierząt, a także możliwą wycinką niektórych drzew i krzewów. Zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna oraz wzrosnie pokrycie powierzchnią uszczelnioną. Trzeba jednak podkreślić, że obszar wyznaczony pod zainwestowanie sąsiaduje z zabudową istniejącą, a fauna i flora takich terenów jest stosunkowo uboga gatunkowo i reprezentowana przede wszystkim przez gatunki synantropijne o szerokim zakresie tolerancji środowiskowej (gatunki eurytopowe). Często są to gatunki związane z obecnością człowieka, zasiedlające budynki lub inne obiekty pochodzenia antropogenicznego. Jednak wraz z rozrostem zabudowy na „tereny zielone” dojdzie do wycofania się stamtąd niektórych gatunków oraz do pojawienia się w ich miejscu gatunków innych, związanych z nową zabudową. Przykładem może być np. wycofywanie się kosa w wyniku wycięcia krzewów i pojawienie się kopciuszka, który zasiedla budynki. Oddziaływania te jednak będą przebiegać na niewielką skalę, na siedliskach już przekształconych i użytkowanych oraz na organizmy szeroko rozpowszechnione, przez co ich negatywne skutki nie będą istotne dla lokalnej bioróżnorodności.

Funkcjonowanie zabudowy będzie wiązać się również z innymi formami antropopresji takimi jak: emisja zanieczyszczeń do powietrza, emisja hałasu, penetracja otoczenia przez ludzi i zwierzęta domowe, rozjeżdżanie i wydeptywanie powierzchni ziemi.

Oddziaływania będą miały charakter: pewny, bezpośredni, długoterminowy, stały i negatywny. Oddziaływania związane z powstaniem nowej zabudowy będą kumulować się z oddziaływaniami zabudowy istniejącej.

6.8. Oddziaływanie na obszary i obiekty chronione

- Działka 1869/4 leży w granicach dwóch obszarów chronionych (Park Krajobrazowy Podlaski Przełom Bugu, Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu), jednak nie prognozuje się negatywnego wpływu MPZP na te obszary – na terenie działki nie występują przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, zaś zmiana MPZP nie narusza zakazów obowiązujących w Parku Krajobrazowym.

Oddziaływania w tym zakresie będą więc miały charakter wyłącznie neutralny.

6.9. Oddziaływanie na krajobraz

- Działka 1869/4 otoczona jest lasem, a planowane zmiany (modernizacja istniejącej oczyszczalni) mają być realizowane na niewielką skalę, w związku z tym nie prognozuje się by zmiana MPZP miała istotny wpływ na krajobraz, w tym na krajobrazy priorytetowe.

Oddziaływania w tym zakresie będą więc miały charakter wyłącznie neutralny.

6.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

- Teren objęty projektem MPZP leży poza zidentyfikowanymi zasobami naturalnymi.

Oddziaływania w tym zakresie będą więc miały charakter wyłącznie neutralny.

6.11. Oddziaływanie na ludzi

- Oddziaływania na zdrowie i życie ludzi będą związane z opisanymi wcześniej oddziaływaniami na wody, powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny oraz z możliwością wystąpienia negatywnego oddziaływania pól elektromagnetycznych. Oddziaływanie na ludzi występuje głównie w sytuacji, gdy przekraczane są dopuszczalne normy zanieczyszczeń i hałasu określone w przepisach o ochronie środowiska, jednak planowane zmiany MPZP prawdopodobnie nie będą wiązać się z wystąpieniem przekroczeń dopuszczalnych norm ze względu na małą skalę przedsięwzięcia.

Oddziaływania w tym zakresie będą więc miały charakter wyłącznie neutralny

6.12. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

- Na obszarze objętym projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie są zlokalizowane obiekty zabytkowe, stanowiska archeologiczne ani inne obiekty i obszary cenne z punktu widzenia dziedzictwa kulturowego.

Oddziaływania w tym zakresie będą więc miały charakter wyłącznie neutralny

7. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Obszar objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego znajduje się w odległości ok. 8 km od granicy z Białorusią. Nie prognozuje się, aby zasięg oddziaływań związanych z realizacją zapisów miejscowego planu obejmował tereny położone w tak znacznej odległości. Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie zawiera ustaleń, których realizacja mogłaby wiązać się wystąpieniem oddziaływań o charakterze transgranicznym w rozumieniu Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. 1999 Nr 96, poz. 1110) oraz Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.).

8. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt. 3 b ustawy z dnia 3 października 2008 r. udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie przedstawia się wówczas, gdy wynika to z potrzeby ochrony obszaru Natura 2000 i jego integralności.

W niniejszej prognozie także przeanalizowano potencjalne oddziaływania realizacji zapisów projektowanego miejscowego planu na obszary Natura 2000. Prognozuje się, że realizacja tych zapisów nie będzie wiązać się z wystąpieniem oddziaływań znacząco negatywnych dla obszarów Natura 2000. W związku z tym dla projektu MPZP nie przewidziano rozwiązań alternatywnych.

9. Możliwe działania minimalizujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko bądź kompensacja przyrodnicza tych oddziaływań

Powierzchnia ziemi

- Przed przystąpieniem do właściwych prac budowlanych zdjęcie warstwy próchnicznej (humusu) z powierzchni, która będzie przekształcona (zabudowa, utwardzona) i wykorzystanie jej np. na przygotowanie powierzchniach biologicznie czynnych – zieleni urządzonej.
- Zagospodarować tereny przedsięwzięć w taki sposób, aby pozostawić jak największą powierzchnię biologicznie czynną. Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się, aby minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosił 70 %.

- W celu minimalizacji skutków ewentualnych wycieków należy zabezpieczyć miejsca budowy w odpowiednie pojemniki służące do zbierania substancji ropopochodnych oraz posiadać odpowiednią ilość sorbentów. Na bieżąco prowadzić naprawy i przeglądy środków transportu oraz maszyn i urządzeń, sprawdzać stan techniczny maszyn każdorazowo przed jak i po zakończeniu prac danego dnia, co pozwoli to na szybką lokalizację i usunięcie usterek oraz ewentualnych wycieków paliwa lub olejów.
- W trakcie budowy oraz etapu eksploatacji przedsięwzięć gromadzenie odpadów w szczelnych pojemnikach w sposób selektywny oraz przekazywane specjalistycznym podmiotom do ich odzysku, unieszkodliwiania lub składowania.
- Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki ustala się ochronę środowiska przyrodniczego poprzez oszczędne korzystanie z terenu i minimalne przekształcenie jego powierzchni.

Wody podziemne i powierzchniowe

- W celu minimalizacji skutków ewentualnych wycieków należy zabezpieczyć miejsca budowy w odpowiednie pojemniki służące do zbierania substancji ropopochodnych oraz posiadać odpowiednią ilość sorbentów. Na bieżąco prowadzić naprawy i przeglądy środków transportu oraz maszyn i urządzeń, sprawdzać stan techniczny maszyn każdorazowo przed jak i po zakończeniu prac danego dnia, co pozwoli to na szybką lokalizację i usunięcie usterek oraz ewentualnych wycieków paliwa lub olejów.
- Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się przechowywanie odpadów w sposób zapobiegający infiltracji przez wody opadowe oraz gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi.
- Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się lokalizację urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe przed odprowadzeniem ich do sieci kanalizacji deszczowej lub zbiornika.

Powietrze atmosferyczne i klimat

- Wzdłuż granic inwestycji urządzenie zieleni izolującej tak aby ograniczała rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń powietrza na tereny sąsiadujące np. gęsto nasadzana roślinność o strukturze piętrowej (drzewa, krzewy, roślinność zielna).
- Podczas okresów suchych polewanie wodą placu budowy, dróg i powierzchni utwardzonych w celu zmniejszenia pylenia w trakcie poruszania się pojazdów i maszyn.
- Do celów grzewczych korzystne jest wykorzystywanie paliw o niskim zasiarczeniu i proekologicznych źródeł energii np. paneli solarnych.
- Wykorzystanie tylko sprawnych technicznie maszyn budowlanych i pojazdów emitujących niski poziom emisji zanieczyszczeń.
- Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się, aby oddziaływanie z instalacji, związanych z przeznaczeniem terenu, nie powodowało przekroczenia standardów jakości środowiska określonych w przepisach.

Klimat akustyczny

- Prowadzenie prac budowlanych jedynie w porze dziennej pomiędzy godzinami 6⁰⁰ – 22⁰⁰.
- W trakcie prac budowlanych oraz eksploatacji przedsięwzięć używanie wyłącznie sprawnego sprzętu, maszyn i pojazdów. Pozostawianie wyłączonych maszyn i pojazdów w trakcie postoju (wyłączony silnik).
- Wzdłuż granic inwestycji urządzenie zieleni izolującej tak aby ograniczała rozprzestrzenianie się hałasu na tereny sąsiadujące np. gęsto nasadza roślinność o strukturze piętrowej (drzewa, krzewy, roślinność zielna).
- Stosowanie środków ochrony dla pracowników narażonych na hałas.

Różnorodność biologiczna, szata roślinna i fauna

- Zagospodarować tereny przedsięwzięć w taki sposób, aby pozostawić jak największą powierzchnię biologicznie czynną. Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego Gminy Sarnaki nakazuje się, aby minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej wynosił 70 %.

- Wzdłuż granic inwestycji urządzenie zieleni izolującej tak, aby ograniczała rozprzestrzenianie się hałasu i zanieczyszczeń powietrza na tereny sąsiadujące np. gęsto nasadzona roślinność o strukturze piętrowej (drzewa, krzewy, roślinność zielna). Zieleń izolująca może być miejscem bytowania wielu gatunków zwierząt.
- Wykorzystanie tylko rodzimych gatunków roślin do urządzenia zieleni izolującej i powierzchni biologicznie czynnych.
- Do urządzenia zieleni izolującej i powierzchni biologicznie czynnych wykorzystanie gatunków kwiatnych, które przyciągają owady zapylające, co wpłynie korzystnie na różnorodność fauny oraz walory estetyczne.
- W celu uniknięcia możliwości zniszczenia lęgów ptaków, które mogą gniazdować na krzewach i drzewach zaleca się, aby ewentualną wycinkę drzew na terenach przedsięwzięć przeprowadzić poza sezonem lęgowym.
- Montaż budek lęgowych dla ptaków oraz skrzynek dla nietoperzy na drzewach i ewentualnie budynkach.

Krajobraz

- Wzdłuż granic inwestycji urządzenie zieleni izolującej tak aby ograniczała rozprzestrzenianie się hałasu i zanieczyszczeń powietrza na tereny sąsiadujące np. gęsto nasadza roślinność o strukturze piętrowej (drzewa, krzewy, roślinność zielna). Zieleń izolująca może maskować budynki oraz inne twory antropogeniczne, których wizualny odbiór w krajobrazie jest negatywny.
- Wykonanie zabudowy z użyciem kolorystki wkomponowującej się w krajobraz.
- Zgodnie z uchwałą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Sarnaki działania inwestycyjne należy prowadzić z uwzględnieniem wymogów i ograniczeń wskazanych we wnioskach i rekomendacjach określonych w audycie krajobrazowym.

Zasoby naturalne

- W miarę możliwości ograniczenie zużycia wody do niezbędnego minimum.
- Gromadzenie i wykorzystywanie wody opadowej np. do zraszania powierzchni w okresach suchych w celu zmniejszenia pylenia.

Ludzie

- Rozwiązania zaproponowane dla wód, powietrza i klimatu akustycznego są również rozwiązaniami ograniczającymi i minimalizującymi negatywne oddziaływania na zdrowie i życie ludzi.

10. Propozycję dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu

Zgodnie z art. 55 ust. 5 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094) w prognozie oddziaływania na środowisko proponuje się monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami o których mowa w ust. 3 pkt. 5 tej ustawy.

Monitoring skutków wpływu na środowisko przyjętego MPZP - ze względu na małą skalę przedsięwzięcia - proponuje się realizować za pośrednictwem już istniejących programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Dodatkowo będzie prowadzony monitoring jakości wody odprowadzanej do środowiska w ramach działalności oczyszczalni ścieków.

11. Streszczenie

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzana jest w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, o której mówi Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Niniejsza prognoza została opracowana dla sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki 1869/4 w obrębie Serpelice i wynika z uchwały Rady Gminy w Sarnakach z dnia 17.06.2025. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla tej działki opracowywany jest na potrzeby realizacji inwestycji pn. „Budowa i przebudowa gminnej oczyszczalni ścieków w Serpelicach”. Przeznaczenie przedmiotowego terenu w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nie jest zgodne ze sposobem obecnego i przewidywanego użytkowania działki. Na działce zlokalizowana jest funkcjonująca gminna oczyszczalnia ścieków. Grunty leśne zajmują ok. 25 % pola powierzchni działki. Do działki dochodzi linia elektroenergetyczna.

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w Serpelicach, w gminie Sarnaki – powiat łosicki, województwo mazowieckie. Działka 1869/4 obrębu Serpelice otoczona jest lasem i w MPZP oznaczona jest jako tereny lasów i zadrzewień (ZL), mimo że na jej terenie funkcjonuje już oczyszczalnia ścieków. Odległość od zwartej zabudowy wsi (Serpelice) wynosi ok. 500 m. Serpelice zamieszkuje 290 osób (dane GUS z roku 2021), zaś całą gminę Sarnaki 4000 osób (dane GUS z roku 2025).

Na terenie działki 1869/4 występują piaski i mułki rzeczne tarasów zalewowych (2,0-5,0 m n.p. rzeki). Ich genezą są osady rzeczne (fluwialne, aluwialne). Występują tu gleby leśne torfowe i murszowo torfowe na piaskach luźnych. Na terenie działki występują wody powierzchniowe w postaci dwóch stawów biogenych istniejącej oczyszczalni ścieków o łącznej powierzchni ok. 0,5 ha. Rzeka Bug znajduje się ok. 1 km w linii prostej od działki, jednak działka znajduje się poza obszarem narażonym na wystąpienie powodzi.

Część działki pokrywają zbiorowiska synantropijne, charakterystyczne dla obszarów zabudowanych i przekształconych, gdzie zieleń podlega intensywnym zabiegom pielęgnacyjnym (koszenie, ścinanie). Ponadto w pobliżu działki występują zbiorowiska łąkowe (od północy, za pasem zadrzewień), które dochodzą do koryta Bugu. W obszarze objętym opracowaniem można mówić o występowaniu trzech głównych typów środowisk, w których mogą występować charakterystyczne dla nich zespoły zwierząt. Są to: środowisko leśne, środowisko wodne (stawy oczyszczalni) i środowisko terenów zabudowanych. Teren działki (oczyszczalni) jest ogrodzony, co stanowi barierę w zasiedleniu go dla wielu gatunków (głównie większych ssaków, powyżej wielkości zająca).

Teren objęty opracowaniem położony jest w granicach Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu oraz obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu PLB140001 (obszar wyznaczony ze względu na ochronę ptaków), a także korytarza ekologicznego GKPN-C-2A. Teren opracowania nie stanowi siedliska dla przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 Dolina Dolnego Bugu, a tym samym zmiana MPZP w celu modernizacji oczyszczalni nie będzie miała negatywnego wpływu na ten obszar. Zmiana MPZP, którą można interpretować jako działanie w ramach racjonalnej gospodarki wodnej, nie wydaje się kolidować z zakazami obowiązującymi na obszarze Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu. Teren działki jest stosunkowo niewielki i jego ogrodzenie nie stanowi bariery dla drożności korytarza ekologicznego GKPN-C-2A, którego największe miejsce w granicach gminy Sarnaki wynosi ok 3 km, zaś na wysokości przedmiotowej działki jest to aż ok. 7 km szerokości.

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z konieczności dostosowania zapisów planistycznych do stanu faktycznego i modernizacji oczyszczalni ścieków, co w końcowym efekcie będzie miało pozytywny wpływ na środowisko. Jednak zanim zmodernizowany kompleks oczyszczalni zacznie pracować na poprawę jakości wody w gminie, podczas realizacji inwestycji nastąpi ingerencja w środowisko w granicach działki 1869/4, a w szczególności w zakresie hałasu, stanowisk gatunków, powierzchni ziemi oraz emisji zanieczyszczeń do wody i atmosfery. Niektóre negatywne oddziaływania (choć na niewielką skalę) będą funkcjonować także później, w trakcie funkcjonowania zmodernizowanej oczyszczalni.

Monitoring skutków wpływu na środowisko przyjętego MPZP - ze względu na małą skalę przedsięwzięcia - proponuje się realizować za pośrednictwem już istniejących programów Państwowego Monitoringu Środowiska. Dodatkowo będzie prowadzony monitoring jakości wody odprowadzanej do środowiska w ramach działalności oczyszczalni ścieków.

12. Materiały źródłowe

Publikacje, opracowania i dokumentacje

Dolina Dolnego Bugu PLB140001 – Standardowy Formularz Danych

Gumiński R. 1951. Meteorologia i klimatologia dla rolników, PWRiL, Warszawa.

Jędrzejewski W. (red.) 2005. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN. Białowieża.

Kondracki J. 2002. Geografia fizyczna Polski. Wydanie trzecie uzupełnione. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Liro A. (red.). 1998. Strategia wdrażania krajowej sieci ekologicznej ECONET-POLSKA. Fundacja IUCN Poland. Warszawa.

Matuszkiewicz J.M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. Wydawnictwo PAN. Wrocław, Warszawa, Kraków

Matuszkiewicz W. 2008. Potencjalna roślinność naturalna Polski. IGiPZ PAN. Warszawa.

Matuszkiewicz W. 2008. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN. Warszawa.

Matuszkiewicz W. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN. Warszawa.

Mikołajów J., Sadurski A. (red.). 2017. Informator PSH Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce.

Monitoring hałasu komunikacyjnego w województwie mazowieckim w latach 2018-2022. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Warszawa.

Monitoring jakości wód podziemnych w latach 2012, 2016, 2019, 2022. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Warszawa.

Monitoring jakości wód powierzchniowych w latach 2018-2021. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Warszawa.

Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2024. 2025. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Warszawa.

Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku dla województwa mazowieckiego za 2018 rok. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. 2019. Warszawa.

Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa mazowieckiego w roku 2023. 2024. GIOŚ. Warszawa

Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2022. 2023. GIOŚ. Warszawa

Okołowicz W., Martyn D., 1979. Regiony klimatyczne [Polski], [W:] Atlas Geograficzny Polski, Warszawa, PPWK.

Paczyński B., Sadurski A. (red.). 2007. Hydrogeologia regionalna Polski. Państwowy Instytut Geologiczny. Warszawa;

Podział hydrograficzny Polski, 1983. IMiGW.

Raport o stanie lasów w Polsce 2023. Lasy Państwowe. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa 2024

Raport o stanie środowiska w województwie mazowieckim w 2020 r. GIOŚ. 2020. Warszawa

Raport z III etapu realizacji zamówienia „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2020-2022”. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Katowice

Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2023. 2024. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie. Warszawa

Romer E. 1949. Regiony klimatyczne Polski. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe. Wrocław

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Sarnaki

Tomczyk A. M., Bednorz E. 2022. Atlas klimatu Polski (1991-2020). Bogucki Wydawnictwo Naukowe. Poznań.

Woś A. 1999. Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Zielony R., Kliczkowska A. 2010. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych. Warszawa.

Podstawowe źródła internetowe:

geolog.pgi.gov.pl – Centralna Baza Danych Geologicznych

midas-app.pgi.gov.pl – Geoportal Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego

sarnaki.e-mapa.net – portal z wybranymi danymi przestrzennymi gminy Serpelic.

www.bdl.lasy.gov.pl – Bank Danych o Lasach

www.crfop.gdos.gov.pl – Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody

www.geoportal.gov.pl – Centralny Węzeł Infrastruktury Informacji Przestrzennej

www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/ – Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski

www.igipz.pan.pl/Roslinnosc-potencjalna-zgik.html – mapa roślinności potencjalnej Polski Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk

www.isok.gov.pl – Informatyczny System Osłony Kraju

www.ornitho.pl – portal z obserwacjami przyrodniczymi

www.powodz.gov.pl – portal informacyjny Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

www.stat.gov.pl/ – Główny Urząd Statystyczny

www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/ – Monitoring Chemizmu Gleb Ornych Polski

mapa.korytarze.pl

Podstawowe akty prawne

Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2023 r. poz. 1478)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1587)

Ustawa z dnia z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2023 r. poz. 633)

Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094)

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336)

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977)

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54.)

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 82)

Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2023 r. poz. 1356)

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183)

Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących i zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408)

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112).

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U. z 2002 r. poz. 1298)

Rozporządzenie Nr 10 Wojewody Białkopodlaskiego z dnia 25 sierpnia 1994 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego "Podlaski Przełom Bugu"

Rozporządzenie Nr 57 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 maja 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego "Podlaski Przełom Bugu" w części położonej w województwie mazowieckim

Rozporządzenie Nr 69 Wojewody Lubelskiego z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie Parku Krajobrazowego Podlaski Przełom Bugu.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000